

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Iluzije Zahoda

V preteklosti je socialno in ekonomsko privilegirane sloje družbe sestavljal maloštevilčen razred, ki je istočasno imel tudi vso politično moč in je tako predstavljal oligarhično oblast. Danes pa v zahodni družbi predstavlja ta razred večina državljanov, ki jo sestavljajo vsi »finančno zadoščeni« sloji. V istih državah so tudi vladni organi dejansko njihov odsev in izraz.

To je osrednja misel, iz katere izhaja znani ameriški ekonomist in mislec John K. Galbraith v svoji zadnji knjigi Kultura zadostitve. Ta njegova ugotovitev lepo razkriva, kako se pod plaščem zahodnih demokracij v bistvu skriva diktatura denarja in enostranskih ekonomskih interesov. Povsem naravno je namreč, da je poglaviti politični cilj vladnih organov, ki so izraz gospodarsko zadoščenih množic, ohranitev svojih privilegiranih pozicij.

V tej luči lahko razumemo na primer moralno razsulo italijanskega političnega sistema. Kako je namreč mogoče, da so bili skoraj ves povojni čas v Italiji na oblasti isti ljudje, za katere se je šele danes zvedelo, kako so razpolagali z javno blaginjo? Odgovor je preprost: Ker so jih številne množice »zadoščenih« državljanov vedno znova volile. Zakaj pa so jih volile? Zato, ker so v zameno lahko računale na raznorazne olajšave, podpore itd. V takem ravnarju Italija ni osamljen primer; v mnogih zahodnoevropskih državah se je dogajalo podobno. Poleg tega se ohranitev privilegiranih pozicij ne doseže le z razvidno protizakonitimi postopki (kakršni so podkupnine), ampak tudi s samo izbiro kriterijev, ki naj usmerjajo ekonomsko, davčno, zdravstveno ... politiko. Pod varnim plaščem demokracije je to mogoče.

Med posledicami takšne politike, ki je v funkciji ekonomskih interesov tistih družbenih slojev, ki so jo spočeli, lahko opazimo predvsem vedno večjo razliko med ekonomsko zadoščenimi družbenimi sloji in tistimi, ki so zaradi revščine, socialne in kulturne zaostalosti ob robu. Pojav emarginacije v zahodni družbi močno narašča, tako da se danes govori o tem delu družbe kot o »četrtem svetlu«. V ZDA je po zadnjih statističnih ugotovitvah 37 milijonov revnih (14,5% celotnega prebivalstva).

Velika iluzija Zahoda je danes v tem, da skuša na vsak način takšno demokracijo izvažati. Če bo vsa njegova pozornost usmerjena le k čimprejšnji vzpostavitvi liberalnega kapitalističnega ekonomskega sistema na Vzhodu (kar je v bistvu le iskanje novih trgov, kjer uresničiti svojo pomoč), je nevarno, da na tem tako preizkušenem delu sveta ne bo prišlo do tako pričakovanega prehoda iz komunizma v demokracijo, ampak le iz ene utopije (marksistične) v drugo (kapitalistično).

Damjan Hlede

Mrzlične priprave strank na novembrske volitve

Tržaške politične stranke pa tudi druge organizacije tako imenovane civilne družbe se mrzlično pripravljajo na predčasne upravne volitve za obnovitev občinskih svetov v Trstu, Devinu-Nabrežini in v Miljah. Ker bodo te volitve prvokrat potekale po večinskem volilnem sistemu, so prvenstvenega pomena volilne povezave, kajti samo dve listi oziroma koalicijski list bosta izvolili svoje predstavnike v občinske svete omenjenih občin in samo ena od koalicij (zmagovita) bo izvolila župana.

V občini Devin-Nabrežina se je na pobudo skupine uglednih občanov oblikovala koalicija demokratičnih Slovencev in Italijanov, h kateri so pristopile krajevne izpostave DSI, SSK, SKP in Zeleni, ki so na zadnjih volitvah prejele pretežno večino glasov, tako da ima ta koalicija solidne stvarne možnosti, da se na volitvah 21. novembra uveljavi kot najmočnejša skupina in s tem izvoli večino svetovalcev in župana. Na drugi strani se bosta, kot kaže, povezali DC in PSI, medtem ko se je Severna liga odločila, da gre sama na volitve.

Široka demokratična lista se oblikuje tudi v miljski občini, ki naj bi jo podpirale DC, DSI, SKP, PSDI, PRI, Zeleni in SSK. Te stranke bodo na listi te koalicije imele ustrezno število kandidatov. Kandidat Slovenske skupnosti bo mladi Marko Šavron. Tudi tu bo Severna liga šla sama na volitve kakor tudi neofašisti.

Najbolj težavno je oblikovanje koalicije demokratičnih sil v tržaški

občini, ki izvoli 40 občinskih svetovalcev. Svoj nastop na volitvah je najavila Lista za Trst, ki po odklonitvi kandidature bivšega podjetnika Rovisa kandidira svojega prejšnjega župana Staffierija. Verjetno ga bodo podprli tudi neofašisti. Na drugi demokratski strani se je po začetnih negotovostih že izoblikovala široka koalicija, ki zaobjema DC, del PSI, PSDI, SSK in Zavezništva za Trst. Ni še povsem jasno, ali se bodo vse omenjene politične sile predstavile s skupno listo ali pa z več listami, vendar vsem skupnim županskim kan-

didatom. Skupni kandidat za župana je mlajši podjetnik Sergio Illy. Zanj so se poleg omenjenih strank že pozitivno opredelili nekateri sindikalni in podjetniški krogi. V okviru te koalicije bo vsekakor nastopila tudi Slovenska skupnost.

K zgoraj omenjeni koaliciji pa ni pristopila Stranka komunistične prenovne, ki je sklenila, da gre sama na volitve. Njen kandidat za tržaškega župana je bivši senator Stojan Spetič.

Ta korak je v bistvu voda na mlin skrajne desnice, ker nima nobene možnosti, da pride v balotažo.

Komunizem je bil utopija, nemogoč sen, zato je ugajal ljudstvu, ki ljubi sanje in pravljice...

Mihajl Gorbačev

Prositi moramo odpuščanja... celo naše Slovence s Krasa, ki se nenehno pritožujejo nad nasiljem, ki so ga utrpeli v času fašizma: bilo je sicer le nasilje učiteljc, ki so včasih zamahale s palico po rokah, in ni bilo nasilje bodeče žice ali bomb in niti ne usmrčenih v globinah fojbe.

Lucio Toth, demokrščanski senator, predsednik Združenja Julijske krajine in Dalmacije

Klub prijateljev Telechiare

Telechiara deluje že tri leta in ima za seboj že 9000 ur oddajanja, nad 3000 sporedov, 60 neposrednih prenosov, tudi s satelitsko povezavo. Postaja je dobila že več priznanj, bodisi v Italiji kakor v inozemstvu.

Sedaj šteje okrog 250.000 vsakodnevnih gledalcev. Zadnje čase se je vodstvo posvetilo tudi videokasetam.

Namen kluba prijateljev je razširiti krog gledalcev in ustvariti vedno večje zanimanje za to postajo.

V znamenju poplav, polemik in negotovosti

Podobno kot jesensko deževje, ki s hudourniki, rekami in jezeri poplavlja široka območja Italije, tako polemike, afere in spletke vseh vrst polnijo časopise in rediotelevizijske dnevnike. V ljudstvo pa vnašajo nemir in negotovost, ki jo zastruje gospodarska kriza in naraščajoče število ljudi, ki izgublja delo in zaslužek.

Predsednik republike Scalfaro je pred dnevi pozival javnost, naj se ne predaja pesimizmu, toda kaj drugega preostaja povprečnemu državljanu ob vsej zmedbi, ki je zajela državo. Poglavar države še naprej govori o volitvah, toda še daleč nihče ne ve, kdaj jih bodo lahko pripravili in kdaj bo parlament nanje pristal. Vsi hočejo namreč ohraniti svoj dragoceni stolček, ki jim nudi

gmotno varnost, medtem ko bi volitve pomenile samo negotovost. V središču polemik za volitve je Severna liga, ki še naprej vztrajno namiguje na federalistično ureditev države, ki bi vodila v razpad Italije. Tega se seveda vsi bojijo kot hudič žegnane vode. Tako daleč je ta nevarnost, da so celo vojaki čutili dolžnost, da o tem spregovorijo in poskus secesije obsojajo kot izdajstvo.

Na dan prihajajo nove afere in zglede, da se brez korupcije ne da delati niti danes, kot trdijo podjetniški krogi. Če je tako, potem pa zares ni izhoda. Zdaj grozi s svojimi izpovedmi sam Bettino Craxi, medtem ko na jugu še naprej kraljuje mafija in opravlja svoje likvidacije. Tudi v Ciampijevi vladi, pa naj bo

še tako »tehnična«, ni soglasja, tako da je moral odstopiti minister za industrijo, ki si je potem sicer premislil. Edini pozitivni podatek prihaja s področja zunanje trgovine: Italija je izkoristila devalvacijo lire in postala izredno konkurenčna s številnimi proizvodi. Zato je izvoz poignil kot še nikoli, vendar pa to ne pomaga tisti industriji, ki je v krizi in ki bo doživela še marsikak šok.

Slika je obupna, kljub temu pa ne manjkajo optimistični glasovi, da se bo Italija nekako že zmazala. Morda se bo res, toda to ne bo mogla biti Italija volilnih špekulacij in političnih kompromisov, korupcije in razsipanja. Nastopiti bo moralo nekaj novega, ki ga pa nihče ne vidi za vogalom in niti ne sluti. Bog ne daj, da bi to bilo kaj nasilnega.

V Rimu je stavkalo 250.000 upokojevcv proti vladi, ki nima posluha za njihove upravičene zahteve in pravice. Sindikalni voditelji so napovedali radikalni boj do pozitivnega zaključka

Nova enciklika Veritatis splendor - Sijaj resnice

Zadnja papeževa enciklika (dese-ta po vrsti) je najdaljša, saj obsega kar 176 strani. Skušali bomo pregledati posamezna poglavja.

Enciklika ne govori o posameznih moralnih problemih, temveč poudarja le temelje morale; ne analizira vedenja posameznika, temveč sega v bistvo moralnega problema, zato je bolj preroškega značaja. Nikogar ne zavrača in ohranja z vsemi možnost dialoga. Ne obravnava seksualnih problemov — kakor so poročali površni pisci — temveč se odločno postavi v obrambo življenja.

Vemo, da papež ne išče aplavzov, išče le resnico in nam jo predstavlja tako, kakor jo je Bog razodel in kakor jo je Kristus oznanjal. V teh zmedenih časih potrebujemo gotovosti, na katero naj se opremo, te pa nam je ne more nuditi le presoja posameznikov, sicer bi imeli toliko moral, kolikor nas je. Morala pomeni slediti Kristusu, se njemu prepustiti, da nas njegova milost oblikuje in obnavlja usmiljenje. Encikliko preveva humanost in tudi čudovita preprostost.

UVOD

Kristus je prava luč, ki razsvetljuje vsakega človeka. Sijaj resnice odseva iz vsega stvarstva, posebej iz človeka, ki je ustvarjen po božji podobi.

Vsi smo poklicani k odrešenju ravno po veri v Kristusa; njegova Cerkev, ki sledi človeku na njegovi življenjski poti, ponuja vsakomur odgovore na razna življenjska vprašanja, to pa črpa iz Kristusa samega, iz njegovega evangelija. Cerkev je pravi izvedenec za človeka, vedno v njegovi službi.

PREDMET OBRAVNAVE ENCIKLIKE

Vodstvo Cerkev se s tem, da izvršuje svojo učiteljsko službo, stalno pogloblja v poznanje morale. Želi pa

osvetliti in predočiti nekatere temeljne resnice katoliškega nauka, kar danes nekateri spreminjajo ali celo zavračajo. Tudi v nekaterih cerkvenih krogih ni vse jasno. Ne pozabimo, da sta vera in morala tesno povezani. Pluralizem mnenj in vedenja, prepuščanje vesti posameznikov ali skupin, prinaša zmedo, kakršno že poznamo.

Ni bilo golo naključje, da je splošni katekizem izšel pred to encikliko. Tudi ta knjiga naj nam pomaga, naj nas osvetli. Kristjan naj bo državljani vreden evangelija, tako usmerjen, da se zateka k molitvi in zakramentom, skratka k milosti, ki nam jo Kristus daje, in k darovom Sv. Duha.

Enciklika želi obravnavati nekatere moralne temelje Cerkev, ki sloni na Sv. pismu in apostolski tradiciji.

(dalje)

Prijateljstvo kot zakrament

Sv. Frančišek Saleški priporoča osebam, ki živijo v svetu, da se povežejo s prijateljsko osebo v posebni sveti ljubezni.

Odkritosrčna ljubezen je zakrament, ker izraža in poseblja resničnost božje ljubezni.

Vsakokrat, ko ljubezen nesebično delimo z drugimi, doživimo izkustvo božjega.

On ni samo »v meni« ali »v tebi«, ampak tudi »med« menoj in teboj, v našem medsebojnem odnosu.

Popolno zadoščenje doživimo samo v dajanju in sprejemanju ljubezni, ker je v tem ves smisel življenja.

Od vse večnosti je temeljni namen božje ljubezni, da vzpostavi intimen odnos z ljudmi, da jih vabi k svetosti, da se poveže z njimi. Ko sprejememo ljubezen v svoje življenje, postane življenje daritev, božja ljubezen se pretaka skozi nas. Brez Boga pa se zreducira, postane eros.

(Prev. F.V.)

Prispevek za Cerkev, ki ga odšteješ od dohodkov

V ZDA ob začetku maše verniki prinesejo ovojnico. Ob koncu maše ovojnico s svojim imenom oddajo na cerkvenih vratih. Župnik potem vodi račun, koliko je vsakdo daroval za cerkvene potrebe. Ob koncu leta dobi potrdilo, ki ga priloži ob prijavi dohodkov, in mu vsoto odštejejo od dohodkov.

V Italiji je drugačen sistem. Nedeljske miloščine in drugih darov v dobrodelne namene verniki ne morejo vključiti med izdatke, četudi so zelo velikodušni. O tem pričajo nabirke za misijone, za Caritas in drugo. Pač pa država priznava kot izdatek, če državljani nakaže poseben prispevek za Cerkev. Prispevek, ki ga država prizna, pa znaša največ dva milijona lir. To se, pri prijavi dohodkov, odšteje. Tako zbrani denar gre predvsem za vzdrževanje duhovnikov, ki jih je v Italiji okrog 36 tisoč. Ves tako nakazan denar se zbira pri Italijanski škofovski konferenci pri posebni ustanovi, ki ima naslov Istituto Centrale Sostentamento Clero. Ta inštitut potem deli prispevke posameznim duhovnikom.

Že Kristus, ko je začel učiti, ni več sam zase skrbel za vsakdanje potrebe, temveč so pri tem sodelovale po-

sebno dobre žene, kot priča evangelist Luka. Podobno je bilo z apostolom Pavlom, kot beremo v njegovih pismih. Pogosto uči, kako naj se zbirajo darovi za potrebne in tudi zanj ter učence. Kako se potem zahvaljuje za poslano. »Močno sem se razveselil v Gospodu, da se je končno le razcvetela vaša skrbnost do mene,« piše Filipljanom (Fl 4, 10).

Duhovniki smo v službi vernikov. Le nekateri učijo tudi v šoli kot kateheti ali profesorji.

Toda tudi taki so navadno le delno zaposleni. Vendar tudi duhovniki živijo od kruha. Zato kakor so prvi kristjani podpirali apostole, tako je prav, da tudi sedanji verniki podpirajo svoje duhovnike, pa ne samo svoje župnike in svojo župno cerkev, temveč vse duhovnike v državi. To naredijo, če dajo svoj prispevek, ki se jim potem odbije pri dohodkih pri vsakoletni davčni prijavi.

Podpiraš pa tako, da nakažeš svoj dar na poštni tekoči račun št. 57803009, na naslov Istituto Centrale Sostentamento Clero ali pa naravnost na škofijo oz. pri svojem župniku, ki bo tvoj prispevek izročil na škofiji in ti preskrbel potrdilo.

Važno...

Te dni sem bil pri neki družini in pogovor je nanesele tudi na pomanjkanje duhovnih poklicev pri nas. Mož je rekel, da je že lepo, da veliko molimo v ta namen, a je pre malo. Spomnil me je na preroka Jona, ki je Ninivam oznanjal porušenje. In je mesto začelo s pokoro, zlasti s postom, in mu je bilo prizaneseno. Tako, je dejal, bi bilo treba tudi pri nas dodati molitvi post in miloščino.

Na miloščino so se ljudje že nekoliko navadili, ko ob raznih priložnostih dajo kaj v kak dober namen, kot to objavlja naš list pod Darovi.

Ali bi ne bilo prav, ko bi dodali še post? Npr. ko bi si vsak petek, v spomin Kristusove daritve na križu, pritrjali v čem, kot v jedi, pri televiziji, naredili kako dobro delo za pomoč potrebnim. Kako lepo bi bilo, ko bi lepa skupina naših ljudi sprejela ta nasvet in res ob petkih opravljala tak post, da bi nam Bog dal poklicev.

Ali bi ne bilo prav, ko bi duhovniki priporočili to ljudem, starši svojim otrokom, saj so majhne žrtve veliko vzgojno sredstvo, da se otroci že doma v družini navadijo na odpovedi, da se utrdijo in vzgojijo za bodočnost, ko jih gotovo čaka marsikaj, kar ne bodo samo rožice.

Poskusimo, začnimo kar takoj že ta petek!

K.H.

Po Frančiškovih in Klarinih stopinjah

V okviru Pastoralnega središča sta g. Marij Gerdol in njegov spremljevalec p. Janez Šamperl organizirala od 18. do 19. septembra romanje v Slovenijo po Frančiškovih in Klarinih sledih.

Prvi postanek je bil v Kolbejevem domu v Ljubljani, kjer je v kapeli upodobljena celica smrti.

Drugi postanek so bile Nazarje in samostan sester klaris. Oboje nas spominja na zbirne oaze duhovnosti in miru. Dom duhovnih vaj ob cerkvi, kamor se stekajo duše, željne trdnega temelja za svojo duhovnost. Poglavje zase pa so klarise. Njihov dnevni red in jedilni list sta takale: 8 ur dela, 8 ur molitve in 8 ur spanja, ki pa je pretrgano z dveurnim nočnim bdenjem. Jedilni list: mesa nikoli, dvakrat tedenski post ob kruhu in vodi, ali voda in kruh, ali samo kruh, ali samo voda.

Oba dneva sta nas spremljala brat dež in sestra megla. Minorit pater Janez je v avtobusu skrbel, da nam predstavi skozi stoletja žarno luč sv. Frančiška in njegovo ponižnost.

Nedeljsko mašo, 19. sept., smo imeli v župnijski cerkvi v Komendi. Peter Pavel Glavar je lahko ponosen, da je tam doma. Po kakšnem postopku se tamkajšnji cerkveni skupnosti posreči vzdrževati tako visoko udeležbo pri maši, je uganka. Bilo jih je okrog 800; a slišali smo, da jih pride tudi do 1500 odraslih, šolarjev in mladine. Otroški zbor pred oltarjem, eno samo presenečenje.

Romanje-izlet smo kronali pri minoritih v Sostrem pri Ljubljani. Tamkajšnji predstojnik p. Mirko je nastopil z neznansko spretnostjo čarovnij, ki bi delale čast poklicnemu čarodeju. S tem zalogajem dobre volje in vsega božjega smo tudi na poti proti domu imeli dovolj argumentov za razmišljanje in pogovor.

F.V.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Sv. Tereziji

V mesecu oktobru godujeta dve sv. Tereziji, redovnici karmeličanki: Terezija Deteta Jezusa (1. okt.) in Terezija Velika ali Terezija Avilska (15. okt.).

Prva Terezija se je rodila 2. jan. 1873, umrla pa je stara komaj 24 let v Karmelu v mestu Lisieux. Še mlada je stopila v samostan in v samostanu ponižno in vdano v božjo voljo, tudi v dolgi boleznini, preživela svojo mladost. Sama je zapisala: »Zahvalim se ti, Gospod, za vse milosti, ki si mi jih izkazal, posebno še, da si me peljal skozi čistilni ogenj trpljenja. Le v trpljenju brez sleherne tolažbe sem srečna.«

Terezija Deteta Jezusa, ali mala Cvetka, je zgled, kako je mogoče doseči največjo popolnost v kreposti ljubezni, brez izrednega mrtvičenja samega sebe, brez izrednih darov milosti, brez velikih del. Njej je pomenila svetost posvetitev vsakdanjega življenja z ljubeznijo.

Terezijo Deteta Jezusa je razglasil za svetnico Pij XI. leta 1925. Znani so njeni spomini, ki so izšli pod naslovom Povest duše. Knjiga je bila prevedena tudi v slovenski jezik. V rokah imam izdajo iz leta 1966, ki je izšla v Argentini.

Druga Terezija se je pa rodila v Španiji, v mestu Avili, 28. marca 1515. Po težki preizkušnji je stopila v samostan in tudi po težkih preizkušnjah v samostanskem življenju je s svojo odločnostjo, modrostjo, učestvostjo in izredno božjo pomočjo »reformirala« karmeličanske samostane in ustanove. Pri tem delu ji je pomagal sv. Janez od Križa, tudi karmeličan (14. dec.). Umrla je leta 1582. Za svetnico je bila razglašena leta 1622. Pavel VI. jo je leta 1970 razglasil za cerkveno učiteljico.

Pomembnost Terezije Velike je zlasti v tem, da pred njo ni nihče mističnih doživetij in izkustev tako natančno opredelil kakor ona. V mistiki je Terezija zaplula zelo na globoko in nam odkrila novo duhovno obzorje. V mistični teologiji velja za avtoriteto prvega reda.

Svetnica je veliko napisala. V slovenskem jeziku imamo od leta 1980

njeno knjigo Notranji grad. Ta knjiga je poslednje delo svetnice. Je njeno najpomembnejše delo, prava mojstrovina ne samo v literarnem, temveč predvsem v duhovnem pogledu. Delo pomeni do zdaj še ne doseženo razlago psihologije krščanske mistike. (F. Oražem) I. šk.

V Ljubljani se je zaključil Teden za življenje

V nedeljo, 10. oktobra, se je v dravljiski župniji v Ljubljani zaključil Teden za življenje, ki je potekal na pobudo Gibanja za življenje od 3. do 10. oktobra. Ob 15.00 je ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar daroval sv. mašo v zahvalo Bogu za ta teden, za vse Slovence, ki so v njem sodelovali in ki še naprej v njihovem življenju pričujejo, da je bogastvo in lepota življenja božji dar. Po sveti maši je bil na vrsti kratek program. Najprej so otroci zai-grali preprost prizorček, v katerem je bilo podano globoko sporočilo o resničnem bogastvu družine. To se ne kaže v količini materialnih dobrin, ampak v ljubezni do bližnjega in v odnosu med starši in otroki. Sledila so življenjska pričevanja para, ki se pripravljata na poroko, invalida in zakskega para s šestimi otroki. Vsi so odgovarjali na vprašanje: Kaj vam pomeni življenje? Z lepim in ubranim petjem otroškega zbora in s pozdravi ter zahvalami s. Marine Štrempfel se je Teden za življenje zaključil, vendar le simbolično. Dejansko se nadaljuje iz dneva v dan v mnogih slovenskih družinah. M.č.

Koncert zbora in orkestra

Ob proslavah za 20-letnico goriških misijonov v Slonokoščeni obali bo tudi koncert v cerkvi Srca Jezusovega v Gorici v nedeljo, 17. oktobra, ob 20.30. Nastopil bo zbor S. Ignazio pod vodstvom prof. Jericija in zbor ter simfonični orkester iz Beljaka, ki bo izvajal Schubertovo Mis-sa in Do Maggiore.

Misijonska nedelja

se letos obhaja v nedeljo, 24. oktobra. Po vseh cerkvah se bodo po službi božji pobirali prostovoljni prispevki za misijone. Pri tem bo vsakdo dobil brošuro Misijonska nedelja. Vzemite jo in jo nesite tudi drugim osebam na dom.

V Gorici bo na misijonsko nedeljo ob 16. uri v Katoliškem domu srečolov in prireditvev za misijone. Že danes srčno vabljeni vsi prijatelji misijonov!

Sestra Tereziya Medvešek in njeni otroci se zahvaljujejo za velikodušno pomoč

POGLED NA SLOVANSKO-SLOVENSKI PANTEON

Vrhovni bog Slovanov - Perun

ALENKA JUVAN

Najvišje bitje Slovanov v 5. stoletju je bil gromovnik Perun. Gromovnik je v prakulturnih verstvih zelo redko tudi edino ime za najvišje božanstvo. Slovani so ga imenovali še en Bog, Stvarnik vsega sveta, Edini gospodar (vesoljstva), Edini gospodar nad življenjem in smrtjo in Bogdaritelj. Med vsemi slovanskimi bogovi imamo o njem največ pisanih virov in med vsemi se je v različnih oblikah najbolj živo ohranil v izročilu slovanskih ljudstev. Prav gotovo pa bi se nanj spomnil vsakdo, ki bi ga sprešavali o sestavi slovanskega Olimpa, mlajšim rodovom pa se je vtisnil v spomin kot eno izmed božanstev iz Finžgarjevega romana Pod svobodnim soncem.

Skupaj še z nekaterimi drugimi slovanskimi bogovi je ta vrhovni bog, (strokovnjaki si o tem med seboj niso edini) omenjen v Kijevskem letopisu iz 11. stoletja. V njem pisec pravi, naj bo preklet od Boga in Peruna tisti, ki bo prekršil svojo zakletvo. Perun spominja na indijske predstave ali pa na mlajše grške gromovnike (Zeus). O njegovem liku in vlogi nam dovolj natančno spregovorijo jezikovne in mitološke primerjave in pa vsi tisti viri, ki ga opisujejo kot gromovnika. Pri Slovencih pojavu in čaščenju Peruna najizraziteje pritrjujejo roža perunika in netresk. Prekmurci, ki ga gojijo na strehah, mu pravijo perunovo perje in verujejo, da bo ta hiša varna pred hudobno uro in strelo, ki jo pošilja bog Perun. Staroslovensko verovanje, da je Perun bog hude ure, se je v ustnem izročilu ohranilo od Prekmurja pa vse do Ptujске gore. Da bi v hišo ne udarila strela, so pri Vurbergu zatičkali za tram perunske kamne. Različne vraže o gromovniku so razširjene v okolici Radgone. (Blisk je steklena krogla, ki se, ko udari, pogrezne v zemljo in ostane v njej sedem let. Ko se vrne v beli dan, se razpoči, iz nje pa se izcedi »štrtinjak« vina.) O vrhovnem bogu govorita tudi dve slovenski prakulturni bajki. Janez Trdina, ki ju je zapisal, naj bi ju slišal v Mengšu in v Šiški pri Ljubljani. Verodostojnost teh zgodb je nekoliko sporna, saj Trdina ne omenja ne časa ne pripovedovalca. Šišenska pripoved o stvarjenju zemlje, v kateri sta združeni dve prakulturni bajki, je bila najprej pesem.

»Ničesar ni bilo kot Bog, sonce in morje. Sonce je pripekalo. Bog se je ugreel in se potopil, da se v morju skopaja.

Ko se je spet vzdignil, mu je ostalo za nohtom zrno peska. Zrno je izpadlo ter ostalo na površini.

(Kajti v začetku je vse tam ostalo, kamor je padlo.)

To zrno je naša zemlja - morskno dno njena domovina.«

Slovenskih glasbeniki iz Argentine v Sloveniji

V nedeljo, 10. oktobra, so v Slovenski Filharmoniji v Ljubljani na samostojnem koncertu nastopili trije mladi koncertisti iz Argentine, otroci slovenskih poveljnikov izseljencev: Anica Rode (mezzosopran), Luka Debevec-Mayer (bas) in Ivan Vombergar (klavir). V samospelih, ariah in instrumentalnih točkah so pokazali lepo glasovno in interpretativno raven. Koncert je organiziralo društvo Slovenija v svetu. Občinstvo, ki je povsem napolnilo dvorano, je mlade pevce zelo toplo sprejelo. Na koncertu je bil prisoten tudi slovenski zunanji minister Lojze Peterle.

T.S.

Kamenčki

Večno nezadovoljni Slovenci

Živeli smo pod cesarsko Avstrijo, pa smo jo pomagali pokopati in se nato priključili Srbiji skupaj s Hrvati v državo SHS pod žezlo Karadžordževi. Ti so pod Aleksandrom državo spremenili v Jugoslavijo. Toda tudi te smo se naveličali in prešli v Titovo Jugoslavijo. Ali tudi ta ni bila pogoda in Slovenci so se na plebiscitu izrekli za neodvisno svobodno Republiko Slovenijo.

In danes? V parlamentu se kregajo, v tovarnah stavkajo, celo policija stavka. Povsod veliko nezadovoljstvo, ker rajskih jabolk ni. Toda ali je kdo jabolk sadil? Morda pa Slovenci čakajo, da izumrjejo kot narod, saj je rodnost v Sloveniji padla pod ničlo. S pesnikom bi rekli:

Bog daj Slovencem pamet!

(r+r)

Moskva po Jelcinovem posegu

Ravnatelj italijanskega instituta za verske vede, msgr. Bernardina, so vprašali:

Kako je reagiral ljudstvo po Jelcinovem posegu?

Ljudstvo je bilo mirno. Na trgu sem bil, ko so vozili mimo tanki. Vsi so bili proti, le malokdo je na tiho simpatiziral s komunizmom. Ljudje ne gledajo s prijaznim očesom na Jelcina; tudi z Gorbačovom niso simpatizirali, vendar niso bili nikoli na strani upornikov. Seveda je vedno kdo, ki na tiho mrmra: »Bilo je bolje, ko je bilo slabše.« Gre za besede, ki jih nihče ne izreče do konca, toda so značilne za izbruh komunizma. Gospodarski problemi so polomija. Vrednost rubla prosto pada in nihče ne ve, kako zaustaviti inflacijo. Ce-

ne so strahovite. Upokojenci živijo ob kruhu in mleku, drugega ne morejo kupiti ob najnižji pokojnini s štirimi, petimi tisoči lir na mesec.

Ali se lahko položaj v kratkem spremeni?

V kratkem gotovo ne. Optimisti sodijo, da morda v desetih letih. Industrija je zastarela in jo je treba posodobiti, pri tem pa ni voditeljev in sposobnih ekonomistov. Pri delavcih ni spodbude za delo, ker jim je sistem odvzel smisel za delo. Potrebno bo spremeniti miselnost. Humanitarna pomoč je le pobožna utvara in ne reši problema. Danes se v Rusiji ničesar ne proizvaja. Sicer lahko vsega kupiš, toda gre za tuje proizvode, ki trg kar poplavlja.

Televizija naj bo sredstvo vzgoje k dobroti ali nasilju? Na to vprašanje bi lahko odgovorili tudi starši...

Španski mučenci - blaženi

Preteklo nedeljo je papež Janez Pavel II. proglasil nove blažene, med katerimi tudi mučence, žrtve nasilja španskih komunistov za časa državljanske vojne.

Dosedaj je bilo proglašanih 171 mučencev, v teku je proces za proglašenje ostalih 120.

Španski komunisti so jih umorili iz sovraštva do vere. Proces se je nekam dolgo zavlekel, končno prihaja do pozitivnega zaključka.

Nekateri so umrli po dolgem in strašnem mučenju, iz njihovih ust pa so prihajale samo besede odpuščanja.

V teku je tudi proces za beatifikacijo 12 duhovnikov, ki jih je dal umoriti general Franco.

Katoliški glas bomo izboljšali tudi s Tvojo pomočjo!

Bralci pišejo Spoštovani g. urednik!

Kot priporočaj, sem številko KG z dne 7. okt. prebral do zadnje vrstice. Moje mnenje: Kaj si hotel z Našo anketo? Odgovor najdeš že v Istri (glasilo prenovljene partije), ki piše: »Če bi vprašali naše ljudi, vsakega posebej, ali so za skupen nastop na volitvah... vam bodo vsi brez izjeme odgovorili, da seveda, kaj pa drugega.« Toda kako do tega skupnega nastopa pri volitvah priti, ni stvar okusa, temveč modrega iskanja naših odgovornih politikov. Zato ne razumem zakaj vprašanja, ki jih postavljajo v anketi. Ali ne dišijo po demagogstvu?

Drugo: V KG ni več poročil o političnih dogajanjih v Sloveniji. Ni več kakih lastnih gledanj KG na dogodke na Primorskem med zadnjo vojno po 8. sept. 1943. In vendar vem, da jih je uredništvo dobilo.

In zadnje: Ali je res na mestu objavljati članke o bogovih, ko je toliko aktualnih problemov, tudi iz življenja Cerkve? Lep pozdrav

(podpis)

Nima smisla odgovarjati na naivna in omejena vprašanja.

Obvestilo - vabilo!

Uredništvo Katoliškega glasa pripravlja srečanje vseh sodelavcev in raznašalcev lista.

Potreben je skupen odkrit pogovor na širši ravni. Z namenom, da omogočimo čim širšo udeležbo, bo to srečanje posebej v Trstu in v Gorici.

V Trstu v ulici Donizetti 3 v petek, 15. oktobra, ob 17. uri.

V Gorici bo v Katoliškem domu v četrtek, 21. oktobra, ob 17. uri.

Vabljeni vsi duhovniki, sodelavci, raznašalci lista in vsi, katerim je pri srcu rast našega lista.

V odkritem pogovoru naj pridejo na dan opombe, pritožbe in predlogi.

To obvestilo velja kot vabilo! Uredništvo Katoliškega glasa

Predklicna številka za Slovenijo 00386

Na primer

Ljubljana 00386.61 nato štev.

Koper 00386.66 nato štev.

Nova Gorica 00386.65 nato štev.

KNJIŽNE NOVOSTI

Pesmi Leva Detele izšle v Sloveniji

DUH IN TELO je naslov nove knjige Leva Detele, ki jo je nedavno izdala založba Mihelač v Ljubljani. Bralcem v Sloveniji ponuja avtor, ki je dolga desetletja sodil med tam zamolčane pisce, izbor iz svojih dosežanj sedmih pesniških zbirk. Te je objavil v Trstu, Celovcu, Londonu, na Dunaju ter v Camberri v Avstraliji. Pesmi Leva Detele je uredil izbral Tone Pavček, knjigo pa na primeren način opremil Jure Kocbek. Kritika opozarja na kozmopolitsko razgledanost Leva Detele, ki veje iz njegove temne, fantastične in surrealne poezije. To je po izboru iz Detele zgodnje proze POSLEDNJA GORA, ki je izšla lani v Ljubljani, druga knjiga Leva Detele, ki so jo izdali v Sloveniji. Estetsko oblikovana zbirka izbrane poezije DUH IN TELO stane 1575 slovenskih tolarjev oziroma protivrednost v drugih valutah.

Urniki poduredništva Katoliškega glasa v Trstu, ul. Donizetti 3: vsak ponedeljek in torek od 9. do 12.30. Telefonska številka 040 - 370.846, fax 040 - 633307.

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Naše jezikovne težave so zelo hude. Če se zavedamo te svoje neobgljenosti in se skušamo iz nje reševati, je že pol problema rešenega. Seveda tega ne smemo delati zgolj iz dolžnosti, ampak iz notranje potrebe in osebnega ponosa. Kako malo ga imajo npr. upravitelji zdravilišča v Rogaški Slatini, ki nam pošiljajo obvestila o uslugah, ki jih nudijo v zdravilišču, samo v italijanščini, kot da je to nekaj samoumevnega. Pa vendar bi bilo samoumevno le to, da bi vsakemu dopisu kamorkoli dodali slovenskemu originalu še prevod v tujem jeziku. Da bi sploh pomislili tudi na to, da smo tukaj tudi Slovenci, pa si od tako šlevastih ljudi niti ne moremo pričakovati.

V naš jezik vdirajo nenehno vedno nove tujeke. Seveda so tuji izrazi že del naše govornice in neke vrste vez našega jezika in kulture z drugimi jeziki in kulturami. Vendar pa ne sme postati seganje po tujem besedišču razvada ali še hujše - pretveza za prikrivanje lastne omejenosti.

Če si z njimi tako brez zadrževanja v Sloveniji, je za nas tudi vablivo, da sežemo po tujem izrazu, če nam slovenski ne pride na misel. Paziti pa moramo, da tujek ne kujemo po posluhu, ker nas ta lahko zelo zavede.

Poglejmo si nekaj primerov.

Pri nas imamo velikokrat opravka z različnimi okrožnicami - *la circolare* - v italijanščini. V razgovoru ne moremo nikakor ponašiti te besede s *cirkularo*, ker pomeni ta samostalniško čisto nekaj drugega (posebne vrste žago).

Pred kratkim sem slišala, kako se je nekdo tožil, da neka stavba ni *agilna*. Sposodil si je tujko iz italijanščine, ki je nam najbližja, se spomnil na podobno zvonečo že udomačeno besedo, ki pa pomeni delavna, in jo učenou uporabil namesto slovenske besede ali stavka. (Stavba, ki ima po zakonu vse pogoje za bivanje in uporabo).

Pred dnevi sem brala v časopisu reklamo za *intimno* perilo. V slovensščini je perilo lahko *spodnje*, pa še *posteljno*, *volneno*, *svileno*, ali pa v prenesenem pomenu *mesečno in belo*, *intimni* pa so lahko pogovori, prijatelji, ki jim posebno zaupamo, s katerimi smo si zelo domači.

Pa še na nekaj bi zelo rada opozorila: na pozdrav čao, (ciao), ki se je na Slovenskem tako zelo udomačil. Tukaj si bom pomagala z odlomkom iz Lipovca (Milan Lipovec, Slovenci pod jelševo brezo, str. 106, 107, Lipa 1984), našega tržaškega rojaka in odličnega pisatelja. Ob lanskem 80-letnici se ga je s priložnostnim zapisom spomnila v Primorskem dnevniku le prof. Marija Cenda.

»Ciao namesto zbogom je v navadi v severni Italiji, vendar je znan tudi v drugih italijanskih deželah. Izvira iz besede »schiaivo«. V Piemontu, ciau', v Lombardiju, ciao, poteka iz starejše oblike beneškega sc'ia(v)o kot vsakdanji pozdrav (schiaivo vostro).« Da smo bili za Benečane sužnji Slovani in za nekatere someščane ščavi še do nedavnega Slovenci, ni potrebno posebej poudariti. Ta pozdrav mi v Trstu ne bi je posebno na uho, strašno pa me moti, ko se z njim dobesedno ponašajo onstran meje.

Prisluhnimo spet Lipovcu:

»Čjau ob morju pa tudi na Kranjskem, kjer ravnajo z mehkim soglasnikom tako neusmiljeno, kakor da imajo opravka z gozdnim čatežem, kar še bolj žari uho primorskega Slovenca, da se nasajeno zgane vsakič, ko mu udari na uho. ...Poniglavi čjau v slovenskih ustih nima nikakega pomena. Glas pa kakor bi zakašljaval ali hlipnil in se ne more vzporejati niti z blaglasnim mijavanjem, ki lahko izraža najbolj bojevita pa tudi najnežnejša mačja čustva. Zgledovati se po njem, po domačem mačku, bi bilo razumeje kakor posnemati tujega tiča. Toda domače platno...«

Teden za življenje na Goriškem: Ali je krščanska družina še možna?

V sklopu Tedna za življenje je v četrtek, 7. oktobra, potekalo v mali dvorani Katoliškega doma predavanje profesorice Vanje Kržan na temo: Ali je krščanska družina še možna? Njene besede in primeri iz vsakdanjega družinskega življenja so bili vabilo k razmišljanju o temeljnih družini, še posebno kar se tiče odnosa med zakoncem. Gospa Kržan je spregovorila o družini kot skupnosti, v kateri se mož, žena in otroci sprejemajo, ljubijo, si pomagajo, se med seboj pogovarjajo in odkrivajo drug v drugem lepe lastnosti in napake.

Za predavateljico je krščanska družina še možna. V njej naj vlada vzdušje, ki pomaga članom, da se razvijajo in rastejo v take osebe, kot so bile ustvarjene, kot so bile »stkanne v materinem telesu«. Prav zato je pomemben odkrit pogovor - diskusija. Vsakdo naj se po lastnih močeh trudi tudi za to, čeprav je v družinski skupnosti velikokrat prisotna egoistična drža matere, očeta in tudi otrok. Ni lahko sprejemati in se veseliti drugačnosti, vendar je vsak napor, usmerjen k premagovanju lastnih pogledov, poplačan z ljubeznijo, ki je ni deležen samo ta, ki to naredi, ampak se ob njej lahko napaja vsak član družine.

Predavateljica, mati šestih otrok, od katerih so ji trije umrli v prometni nesreči, je rekla, da se v družini še vedno uči. Prav zaradi tega je stalna drža odprtosti in sprejemanja v družini zelo pomembna. Človek se od bližnjega vedno nekaj nauči: otroci se učijo od staršev, starši od otrok. Še posebno v mladih, ki dorasčajo, ki se pripravljajo na to, da

bodo zapustili starše in družino, naj ostane ljubeč odnos in razumevanje do staršev.

Ob zaključku je gospa Kržan spregovorila o zakonu kot zakramentu. Zakonca sta v dejanju ljubezni, ko sta si izrekla svoj DA, poklicala in sprejela med njiju tretjo osebo - Boga Očeta. On ju je ustvaril in poklical, da sta postala eno. On ju spremlja na poti življenja, zato naj ga zakonca iz dneva v dan kličeta v družinsko skupnost. V Njem in po Njem naj sprejemata otroke: »Rodita in se množita ter napolnita zemljo« (1 Mz 1, 28). On naj jima je opora v težkih izkušnjah in od Njega naj prejemata veselje do življenja.

Večer se je zaključil v prijetnem kramljanju in ob prigrizku ter kozarčku toplega čaja.

Mojca Terčič

Srečanje z avtorjem v galeriji Katoliške knjigarne

V četrtek, 7. oktobra, je bila v dopoldanskih urah v galeriji Katoliške knjigarne predstavitev knjige Marka Kravosa Tri pravljice: ena sladka, ena rahla, ena skoraj modra. Knjigo je ilustriral Klavdij Palčič. Gostje so bili otroci 3., 4. in 5. razreda osnovne šole Fran Erjavca iz Štandreža. Srečanje z avtorjem je povezovala učiteljica Majda Paulin. Otroci so navdušeno sodelovali z vprašanji, pripovedovali so zgodbi in razvijali svojo bogato domišljijo. Razvil se je pester pogovor z izmenjavo misli, ki bo prisotnim gotovo ostal v trajnem spominu.

Občni zbor prosvetnega društva Štandrež

Petnajstčlanski odbor, ki bo vodil za eno leto delovanje prosvetnega društva Štandrež, sestavljajo: Dimitri Brajnik, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Lucijan Kerpan, Joana Marušič, Kristina Marušič, Jordan Mučič, Martina Nanut, Lucijan Pavio, Damjan Paulin, Danjela Puia, Božidar Tabaj, Silvan Zavadlav, Ticijana Zavadlav in Silvana Žnidarčič. Ti odborniki so prejeli največ glasov na rednem letnem občnem zboru društva, ki je bil v četrtek, 7. oktobra, v župnijskem domu Anton Gregorčič v Štandrežu.

Poleg članov so se občnega zbora udeležili in pozdravili še dr. Marilka Koršič za Zvezo slovenske katoliške prosvete, prof. Lojzka Bratuž, predsednik Združenja cerkvenih pevskih zborov iz Gorice, Valentina Humar za društvo F.B.Sedej iz Števerjana, predsednik društva Sabotin iz Štmarvra, predsednik štandreške rajonske konzulte Božidar Tabaj in domači župnik Jožef Žorž. Poročila so podali tajnica Kristina Marušič, blagajnik Lucijan Pavio, predsednik Damjan Paulin, referent za pevsko dejavnost Danjela Puia in Božidar Tabaj za dramsko dejavnost.

V enoletnem obdobju, od zadnjega občnega zbora, je društvo posvetilo posebno pozornost pevski in dramski dejavnosti. Vodstvo mešanega pevskega zbora je prevzela Ticijana Zavadlav ob sodelovanju Silvana Zavadlava. Zbor je uspešno nastopal na raznih prireditvah in pevskih revijah. Udeležil se je slovenske in italijanske Cecilijanke, Primorske poje in Tabora slovenskih zborov v Stični. Sodeloval je tudi na

božičnici v goriški stolnici in imel samostojni božični koncert v Ronkah. Mešani zbor je obogatil še druge prireditve, tako v domačem kot v drugih krajih.

Za mladinsko petje je skrbela Elvira Chiabai, ki je s svojim zborom nastopila na številnih pevskih prireditvah.

Dramski odsek prosvetnega društva Štandrež je v tem letu nadaljeval že skoraj tridesetletno bogato nastopanje po raznih odrih naše dežele, Slovenije in Koroške.

Še posebno razveseljivo je, da se je tudi mladinski dramski odsek ogrel za delo in postavil na oder Medvedovo spevoigro Rendez - Vouz v režiji Emila Aberška.

V tej sezoni, ob 200-letnici smrti komediografa Carla Goldonija, so štandreški igralci uprizorili njegovo delo Sluga dveh gospodov. V enem letu so člani društva nastopili več kot dvajsetkrat z raznimi dramskimi deli, saj so poleg že omenjenih Rendez - Vouz in Sluga dveh gospodov uprizorili še veseloigro Dolžnost je dolžnost in Obravnava v priredbi in režiji Mire Štrukelj. Sodelovali so tudi pri izvedbi spevoigre Vinka Vodopivca Srce in denar, ki jo je postavila na oder novembra 1992 ZSKP.

Člani štandreškega društva so poskrbeli še za številne druge prireditve od Praznika špargljev do raznih družabnih srečanj.

Na občnem zboru je bil izvoljen tudi nadzorni odbor, ki ga sestavlja Ivo Češčut, Vladimir Bastjančič in Viktor Selva, ter raziščišče v sestavi Marja Mučiča, Irene Nanut in Ivanke Zavadlav.

OSEBNO PRIČEVANJE

Na rob »Goriški fronti« (Vstaja slovenskega naroda) ali kako se poraz povečuje kot zmaga

8. september 1943, ko je Italija nekaj mesecev po padcu Mussolinija vendarle pristala na brezpogojno kapitulacijo v 2. svetovni vojni, predstavlja vsako leto priložnost, da se spomnimo tistih dni in dogodkov, saj pomenijo istočasno zaostritev slovenskega odpora proti okupatorju. Večina proslav in spominskih svečanosti, ki so jih v preteklih dneh priredili v raznih krajih, pa ni prerasla vsakoletne rutine, ki smo je bili vajeni za časa titokomunizma. Zato z veseljem objavljamo naslednji prispevek M. Š., ki predstavlja izvorno in dragoceno pričevanje na tisti čas in dogodke, ki jih bodo morali zgodovinarji še temeljito preučiti, preden bodo o njih izrekli dokončno sodbo.

Ob vsem napihovanju Vstaje slovenskega naroda ali »Goriške fronte« naj še jaz napišem iz svojih spominov, kako sem to sam doživel in si o njej ustvaril osebno mnenje. Sem namreč letnik 1922 in sem bil pred petdesetimi leti dovolj zrel, da sem lahko z lastno pametjo presodil te dogodke. Začuden gledam na to slavo, ki pravzaprav govori o našem porazu, o pravi mrzli prhi na tedanje narodnoosvobodilno navdušenje. Zdi se mi, da bi nas hoteli tisti, ki so hoteli »Goriško fronto«, vleči za nos tudi danes. A časi so se spremenili in prav je, da nekdo pove tudi drugačno mnenje o teh dogodkih izpred petdesetih let, čeprav ta zapis verjetno ne bo vsem po volji.

Kak mesec pred 8. septembrom 1943 sem bil v italijanski vojski vključen med enote, ki so patrolirale železniško progo, ki pelje z Brennerja naprej v Italijo, in sem videl, kakšen vojaški material so Nemci vlačili v Italijo, zlasti tanke. Ko sem se po polomu Italije srečno vrnil med domače, sem zgrožen slišal, s kakšnim orožjem mislijo partizani voditi narodnoosvobodilno vojno proti Nemcem. Ko sem vprašal, kaj bodo s puškami in mitraljezi proti tankom, so mi odgovorili »Bo že kako«.

In tisti »Bo že kako« se je tudi krvavo uresničil nekaj dni potem na »Goriški fronti«. Našim fantom, ki so se vračali iz italijanske vojske, so potisnili v roke italijanske puške (v glavnem je šlo za Mod. 91) in jim ukazali, naj se s temi krepelci upirajo nemški vojski. Kaj se je potem zgodilo, vemo vsi. Nemški jekleni vojni aparat je pomendral vse, ki so se mu postavili po robu s flintami Mod. 91.

Pa tudi kaj je bilo mrtvih med civilnim prebivalstvom. Teh mrličev ni še menda nihče preštel. Takrat sem prvič slišal frazo: »Žrtve so potrebne.«

V tistem času so tudi začeli govoriti, da so med nami izdajalci. Kaj vse so naprtili msgr. Mirku Brumatu! Med drugim, da so ga videli na nemškem tanku, ko je vodil napad na slovenske postojanke. In te klevete do danes ni še nihče prekalcal...

V tiste dni spada tudi odstranjevanje slovenske trobojnice s čepic, ki jih je bilo treba zamenjati z rdečo zvezdo. Zakaj? Kot znano, je na Goriško prišla tedaj tudi močna četa Italijanov, v glavnem iz trziške ladjedelnice. In da bi se ti »borci« ne

»užalili«, ko bi videli slovenske barve na čepicah, so naši izdali ukaz, naj se te barve snamejo in na njihovo mesto pride rdeča zvezda. Ni kaj — dobro so jo pogruntali! Mi smo se lahko na tihem čudili in se zgražali, ugovarjati pa se ni smelo.

Če pogledamo na strateško oz. vojaško plat »Goriške fronte«, vidimo, da med voditelji ni bilo nikogar, ki bi sploh kaj vedel in znal o frontalni vojni. Poveljniki so bili v glavnem »falirani« ali tako imenovani »večni« študentje z ljubljanske univerze. Tem so pokorno stali ob strani razni malopridneži in bivši črnosrajčniki, ki bi bili radi svojo prejšnjo obarvanost pordečili v krvi svojih žrtev. Ker so taki elementi poveljevali na tej »fronti«, je bil izid pač plod take komande. Vendar so v glavnem poveljniki odnesli zdravo kožo, kajti padli so v povečini resnični idealisti in razni navneži.

Naj navedem svoj primer. Do nemške ofenzive v septembru sem bil pri Mihalih nad Škrbino na Krasu, kjer je bila »Komanda mesta«. Ko se je po prvih tankovskih granatah kmetinja vnela, smo se pač umaknili na gmajno. Komandant je bil neki Tine, ki je seveda govoril »po ljubljansko«. Mene in še enega je poslal v izvidnico, da poročava, kakšen je sploh položaj, ker nihče ni vedel, kaj in kako ukrepati. Goreti so začela okoliška naselja (Mali Dol, Možci in druga), prave komande sploh ni bilo. S tovarišem sva se povzpela na vrh hriba ter videla, da se enako dogaja po Vipavski dolini: vsepovsod dim zažganih zaselkov. Ko sva se vrnila, da poročava, kako in kaj, ni bilo »komandanta« Tineta nikjer. Popihal jo je neznan kam.

Nekaj podobnega se je zgodilo v Ajdovščini, kjer so razni Vilfani, Greifi in drugi slavili razne neumnosti. Komaj so zvedeli, da se bližajo Nemci, so junaško odnesli pete, narod pa prepustili njegovi usodi. Pač po geslu: »Žrtve morajo biti...«

In taka dejanja v sklopu »Goriške fronte« so v Novi Gorici proslavili z največjim pompom. Tedanje »komandante« in »narodne voditelje« (ali vsaj tiste, ki so še živi), bi morali klicati na zagovor. Njihova krivda je namreč večja od »zaslug za narod«. Ta ubogi narod je trpel pod Italijo in primorali so ga, da je trpel še naprej. In to naj bi bila epopeja primorskega ljudstva. Imenujmo jo raje *nesmiselno trpljenje* in pokličimo na odgovor tiste, ki so krivi tega nepotrebne gorja. Tako poigravanje z narodovo svobodo je zločin.

Zgodovinsko dejstvo, da je »Goriška fronta« bila, ostane. Vendar ne v takem svetniškem sijaju, kot bi to nekateri (ali mnogi?) hoteli. Vsaka tehtnica ima dva krožnika. Menim, da bi tisti z negativnimi zaslugami ob tem dejstvu bil mnogo težji od onega s pozitivnimi dejstvi. Zato odprimo vsaj nekoliko oči in se zamislimo nad to našo neposredno zgodovino in jo tudi kritično ocenimo. Pa ne samo z izrazi, kot jih slišimo ob raznih okroglih mizah, ki obravnavajo to obdobje, kot so: črne luknje, praznina, neja-

snosti in podobno. To je pre malo, dragi pobudniki podobnih slavij in okroglih miz.

Če nam po petdesetih letih od vstaje primorskega ljudstva ostaja to, kar je današnja Slovenija, je pač bore malo. Kajti začetni je treba znova priložnost v to je najboljše dokaz, da način za doseg tistega, za kar smo se borili, in proslavljanje le-tega, je bil popolnoma zgrešen.

M. Š.

MAŠE NA SV. GORI

Ob nedeljah in praznikih:
ob 8., 10. in 16. uri.
Ob delavnikih:
ob 8. in 16. uri.

Čestitke

Družina Frandolič je osrečilo rojstvo malega Domna. K srečnemu dogodku iskreno čestita društvo Hrast.

Lep začetek Primorskih dnevov na Koroškem

V Globasnici, lepi vasi v Podjunu, so se v soboto, 9. oktobra, začeli 6. Primorski kulturni dnevi na Koroškem. Poleg lepote se ta vas upravičeno ponaša z bogato kulturno tradicijo. Kulturno delo se je začelo že pred 90 leti in je danes še zelo krepko ukoreninjeno, saj delujejo trije zbori, folklorna skupina in tudi dramsko delo ni zamrlo. V takem kraju pomeni vsaka kulturna prireditev praznik in tako je bilo tudi na sobotni večer, ko so v farni dvorani nastopili člani dramskega odseka društva Štandrež z Goldonijevo veseloigro Sluga dveh gospodov. Celotno predstavo je spremljalo zelo prijetno vzdušje v dvorani, ki je večkrat prerاسlo v spontan smeh in aplavz.

Goriške igralce je pozdravil predstavnik domačega kulturnega društva, večera pa so se udeležili vidni predstavniki kulturnega in političnega življenja na Koroškem. Nastopajoče sta pozdravila tudi tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer in podžupan v Globasnici Hudl.

Vabilo

V četrtek, 21. oktobra, bo ob 16. uri v Katoliškem domu srečanje sodelavcev Katoliškega glasa.

Slovenski glasbeniki iz Argentine v Gorici

Argentinski Slovenci Ani Rode, Luka Debevec-Mayer in Ivan Vombergar so že dalj časa na obisku v Sloveniji. V četrtek, 21. oktobra, se bodo srečali z učenci Glasbenega centra »Emil Komel« v Sedejevem domu s Števerjanu.

Ani Rode se je rodila slovenskim staršem v Buenos Airesu. Že od otroških let poje v raznih zborih in komornih skupinah. Solopetje študira pri prof. Viktorju Sruhu. Pri njem študira tudi Luka Debevec na Instituto superior de Arte del Teatro Colón. Samostojne nastope je imel v raznih krajih Argentine. Ivan Vombergar je diplomiral iz klavirja, orgel in glasbene teorije; poučuje klavir in nadaljuje podiplomski študij klavirja s prof. Nildo Sommo.

Na srečanje so vabljeni domačini in vsi ljubitelji glasbe.

Alojz Rebula: Operacija Timava

Lučka Počkaj, Valter Dragan in Alojz Svete

S tem krstnim delom - avtor je Alojz Rebula - je Slovensko gledališče začelo letošnjo sezono. Kljub neštetim težavam in oviram je torej gledališče zopet odprlo vrata svojim gledalcem. Upamo, da se bodo te težave, predvsem gospodarske, kaj kmalu uredile.

Alojz Rebula je tokrat pripravil umetniško-zgodovinsko delo, v katerem obravnava temno dobo primorskega človeka v letih 1920-1930.

Na odru se zvrstijo igralci, ki posodablajo razne like preteklosti na Primorskem. Morda najbolj izvorni

je florentinski inženir Borsi, sicer uslužbenec pri tehničnem inšpektoratu; njegovo gledanje na razvoj dogodkov v naših krajih je popolnoma drugačno od uradnega. Nastopajo še upokojeni učitelj z družino, duhovnik, komunist, mlado slovensko dekle, ki je vedno zasanjana ob svojem klavirju, terorist, ilegalec, tihotapec, študent, fašistični federal s svojim tajnikom.

Simbolična postane zadnja slika ob zaključku igre: šopek rdečih nageljnov-poklon avtorja vsem tem osebam.

Izvajalci niso bili le igralci, mor-

da bolj kot kdaj prej so občutili vso težo in obenem velično vsebine.

Škoda pa je, da ostane to delo v našem svetu, ki ga že dobro poznamo. Potreben bi bil prevod in prikaz tistim treznim in uvidnim someščanom, ki trezno sprejemajo preteklost naših krajev.

Pri odrskih postavitvah je seveda važen vsak stavek, da dojamemo v celoti vsako avtorjevo sporočilo, v tej igri pa ni bilo vedno tako. V prvem delu so igralci zaigrali polglasno, da nisi mogel slediti celoti. Upamo, da bo v reprizah to odpravljeno.

Nekajkrat se je dinamika igre zaustavila, nivo je kdaj pa kdaj padel, predvsem od prvem »nastopu« samokresa, kar je izzvenelo nekam smešno, kakor tudi ob ponavljanju priimka Čehovin...

Vsekakor v vsem delu ostaja Rebula tisti nenehni klicar ali prerok, ki v raznih trenutkih svojega občutenega izražanja ostaja vedno na višini: tako v bibličnih motivih, v grški antiki, v renesansi, kakor v naši dobi težke preizkušnje našega naroda.

Vendar ne moremo mimo vprašanja, ali je bila edina možnost katartarze Borsijevega lika le v smrti.

Kot pribita pa ostane avtorjeva misel, ki jo je izgovoril Dušan-komunist: »Pred mano je vstala edina kategorija, ki mi nekaj pomeni: prihodnost. Ne moja, ampak Tovekova. Prihodnost človeštva, začenši z njegovim dnom: s ponižanimi, razžaljenimi, odrinjenimi, izkoriščanimi, manjšinci. Samo za to njihovo prihodnost je vredno živeti. Zanje je vredno žrtvovati vse.«

Kaj je delal sen. Agnelli v Krajini?

Prisotnost sen. Arduina Agnellija, Tržačana, izvoljenega na listi PSI v rimski senat, na zasedanju takozvanega srbskega parlamenta Krajine, ki se je sestel v Belem Manastiru, je dvignila veliko prahu ter vzbudila presenečenje in ogorčenost. Presenečeni pa ne smemo biti, saj je sen. Agnelli — poleg tega, da je eden vidnih predstavnikov nacionalističnega dela Trsta — vedno zagovarjal srbsko stran v sporih v bivši Jugoslaviji. Tako je že v času osamosvojitve Slovenije in Hrvaške ostro napadel to potezo in trdil, da je to zarota proti srbskemu narodu in Srbiji. Dalje je Agnelli javno branil bivšega popa srbsko-pravoslavne občine v Trstu Ilijo Ivića, ko so le-tega italijanske oblasti izgnale iz države zaradi njegovih domnevnih povezav s srbskimi četniškimi skrajneži. Agnellijevo ime se je pojavilo v slovenskem časopisju, ki je le-to objavilo nekaj člankov o vezeh med italijanskimi nacionalističnimi krogi in srbsko-pravoslavno občino v Trstu.

Kaj pa je delal sen. Arduino Agnelli v Krajini? Uradno se je nahajal v Beogradu na zasedanju 5. mednarodne donavske konference, ko so ga oblasti srbske Krajine povabile na sejo parlamenta. Tam se je tudi udeležil tiskovne konference krajinskega notranjega ministra Milana Martića, ki ga obtožujejo vrste vojnih zločinov in grozodejstev. Seveda je prišlo na dan tudi vprašanje Dalmacije, predvsem Zadra, ki pa naj bi ne bilo — po Agnellijevih besedah — sedaj na dnevnem redu, mogoče v bodoče. Krajinski Srbi naj bi zahtevali, da Italija posreduje v srbsko-hrvaškem sporu. Agnelli je sicer poudaril, da je on le parlamentarec, da pa bo s problemom seznanil zunanjega ministra Andreatto ob priliki prihodnje seje zunanjepolitične komisije italijanskega senata, katere član je. Na tiskovni konferenci

naj bi Milan Martić govoril tudi o upanju na bodoči srbsko-italijanski pohod na Zadar, saj naj bi si tega mesta Hrvati ne zaslužili.

Agnellijev obisk v Krajini torej ne preseneča, saj je bil socialistični senator vedno na skrajnih nacionalističnih pozicijah. Prav na nedavnem zborovanju dalmatinskih beguncev v Trstu se je Agnelli udeležil posveta, na katerem se je govorilo, kako zopet vpeljati v Dalmacijo italijanski element. Seveda Agnelli, de Vidovich in drugi predstavniki krajevnega italijanskega iredentizma si sploh ne delajo skrbi in predsodkov glede izbire sredstev in zaveznikov. Vendar je Agnellijev obisk v Krajini izzval ogorčenje in vrsto kritik prav v italijanskih krogih. Ravno tržaški »Il Piccolo« je ostro nastopil in obsodil potezo tržaškega senatorja. To je zelo pozitivno, ko pomislimo na preteklost tega dnevnika. Kljub temu bi morali biti Slovenija in Hrvaška pozorni na take in podobne poteze, ki niso sad uradne politike kake države, ampak podtalnih zvez, ki sloni-jo na interesih večjih ali manjših skupin. Slednje pa lahko zelo kvarno, tudi uničujoče, vplivajo na politiko Italije do sosednjih držav.

Ivan Žerjal

Stavka javnih uslužbencev

V petek, 8. t.m., je sindikalna konfederacija CGIL-CISL-UIL oklicala stavko tržaških javnih uslužbencev proti finančnemu zakonu za leto 1994. Na skupščini v dvorani Il-liria sta spregovorila deželna tajnika CGIL, Graziano Pasquale, in UIL, Adele Pino. Delegacijo manifestantov je sprejel tudi podprefekt Vergone.

Naslednji dan, to se pravi v soboto, 9. t.m., pa so stavkali tržaški avtoprevozniki, tako da je večji del mestnih avtobusov ostal v garažah.

Nagrade za zvestobo delu

V ponedeljek, 11. t.m., so v veliki dvorani tržaške trgovinske zbornice podelili nagrade za zvestobo delu in gospodarskemu napredku. Nagrade (zlato kolajno in diplomo) je podelil predsednik deželne vlade Pietro Fontanini ob prisotnosti predsednika trgovinske zbornice posl. Giorgia Tombesija in tržaškega prefekta dr. Luciana Cannarozza. Med nagrajenci je tudi veliko število Slovencev. Tako so med drugimi nagrade prejeli bivši ravnatelj Glasbene matice Sveto Grgič, delavca na kmetijskem področju Marčelo Čok in Just Vodopivec ter Jožef Debernardi, Danilo Starec in Ennio Orlando.

Dve novi knjigi

V torek, 5. oktobra, so v Slovenskem klubu v Trstu predstavili nov trud zgodovinarja prof. Jožeta Pirjevca *Il giorno di San Vito* (Vidov dan), ki je izšla pri italijanski založbi Nuova ERI in ki govori o Jugoslaviji v letih 1919-1992. Knjiga je tudi v italijanskem širšem prostoru postala prava uspešnica, saj je ob dogodkih na Balkanu dramatično aktualna. Prva izdaja je praktično že pošla in že mislijo na ponatis. Pred časom je bila predstavljena tudi v prostorih rimskega parlamenta.

Dan kasneje, to je v sredo, 6. oktobra, pa so v Prosvetnem domu na Opčinah predstavili knjigo ravnatelja Slovenskega narodnega muzeja dr. Borisa Gombača *Trst-Trieste*, dve imeni, ena identiteta, ki je izšla pri Tržaški založbi. Knjigo je predstavil dr. Matjaž Kmecl.

Katinara

Več kot sto let obhajamo Katinarčani »hvaležnico« na tretjo nedeljo v mesecu oktobru, kakor je že leta 1848 zapisal tedanji župnik, g. Lovrenc Maliverh, v listini na škofijo. To tradicijo smo Katinarčani zvesto ohranili in jo še dandanes svečano praznujemo, da se zahvalimo Bogu za vse prejete dobrine v minulem letu in prosimo za naprej. Letos bo še posebno slovesna, ker bomo na ta dan zaključili slovesnosti ob stoletnici ustanovitve župnije z izdajo brošurane knjižice o zgodovini cerkve, župnije in ljudi, ki so v njej delovali. Vsebovala bo tudi barvne fotografije posnetke vseh stenskih slik Toneta Kralja, ki krasijo našo cerkev. Že zdaj vabimo vse, da se polnoštevilno udeležijo te sv. maše in odnesejo na dom spomin, ki prikazuje življenje naših prejšnjih rodov, nas druži v skupnost in nas poveže z našimi predniki.

Opozarjamo še, da bo predstavitev knjižice v petek, 22. oktobra t.l., ob 19.00 uri vedno v naši cerkvi.

Odložili proces proti Samu Pahorju

Proces v zvezi z dogodki na tržaški pošti leta 1988, ko je prof. Samo Pahor hotel plačati položnico, izpolnjeno v slovenskem jeziku, so ponovno odložili, tokrat na 2. december.

25. izdaja Barcolane

V nedeljo, 10. t.m., se je v vodah Tržaškega zaliva odvijala 25. izdaja tradicionalne regate Barcolana. Letos je bilo število vpisanih jadrnic rekordno - 1.025. Kot vedno je ob lepem vremenu regata privabila zelo veliko število gledalcev, ki si niso hoteli zapraviti izjemnega pogleda na tisoč jader na morju. Veter je tekmovalcem precej ponagajal, saj ga praktično ni bilo. Prvi je na cilj prispel Francesco Battiston z jadrnico Fanatic, dobro pa so se uvrstile tudi slovenske jadrnice.

Posvet o izseljevanju

Pod naslovom *Izseljevanje Slovencev: pomen, vzroki in potek izseljenjskih procesov na Slovenskem* se je v petek, 8. t.m., v Prosvetnem domu na Opčinah odvijalo 2. mednarodno znanstveno srečanje raziskovalcev izseljenstva. Srečanje je priredil Odešek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu v sodelovanju z Zvezo zgodovinskih društev Slovenije. Na posvetu, ki je trajal cel dan, se je več raziskovalcev iz Slovenije in Italije (npr. Milan Bufon, Pavel Stranj, Irene Mislej, Matjaž Klemenčič idr.) dotaknilo najrazličnejših vidikov izseljevanja Slovencev.

Dražba pozabljenih predmetov na tržaški železniški postaji

V ponedeljek, 11. septembra, se je začela dražba pozabljenih predmetov v prostorih Silosa, ul. Flavio Gioia, za železniško postajo v Trstu. Ljudje se lahko potegujejo za predmete, pozabljene v vlakih, za katere se ni nihče oglašil. Dražba je enkrat letno. Zanimanje za dražbo je vsako leto veliko. Prvi dan se je zbralo vsaj dvesto ljudi.

Vsi živahno sledijo poteku, ko sklicatelj pokaže predmet in pove osnovno ceno.

V skladišču čaka na odkup vsaj tisoč različnih predmetov, zato se bo dražba nadaljevala vsak dan od 8.30 do 12.30, dokler se skladišče ne izprazni.

Ljudje pozabijo ali morda tudi namenoma pustijo v železniških vozovih vse mogoče predmete! V skladišču so televizorji, radioaparati, čelade za motoriste, daljnogledi, razna porcelanasta posoda in celo trije motorji in kar dvajset koles. Največ pa je seveda dežnikov, očal, plaščev in druge obleke.

Kdor se zanima, naj pohiti!

V bolnišnici na Katinari bo v nedeljo, 17. oktobra, ob 17.15 sv. maša za slovenske vernike.

Nedeljske sv. maše v Trstu

Barkovlje - tel. 421.479

Ob 8. in 11. uri.

Rojan - tel. 414.646

Ob 7. in 9. uri (s prenosom po radiu).

Novi sv. Anton - tel. 911.655

Ob 8. uri.

Sv. Jakob - tel. 911.655

Ob 9. uri.

Sv. Ivan - tel. 569.742

Ob 7. in 10. uri.

Podlonjer

Ob 8. uri.

Salezijanci - tel. 727.468

Ob 10. uri.

Sv. Vincencij

Ob 8. uri.

Škedenj - tel. 830.792

Ob 10. uri.

Kolonkovec

Ob 8.30.

Sv. Ana - tel. 812.217

Ob 9.45.

»Jurassik Park«

To je film, ki ga je režiser Steven Spielberg povzel po istoimenskem romanu Michaela Crichtona, ki pripoveduje o parku polnem dinosavrov iz časa jure, tj. od 120 do 60 milijonov let pr. Kr., ko se iz plazilcev razvijejo zavri. Zato tudi naslov Jurassik. Reklama in propaganda norita okrog tega filma; navajajo se bajne vsote zaslužka že v nekaj mesecih! Prodajajo se različni predmeti na to temo, ki pa prinašajo velike zasluške! V Italiji so celo ustanovili posebno istoimensko združenje z žele tisoči članov.

Zakaj omenjamo to? Žalostno je namreč, da vsakokrat, ko se Zdr-

žene države Amerike odločijo za kolonizacijo ostalega sveta, tudi uspejo.

Stojimo pred novim tisočletjem, a naivnežev je še toliko...

Socks, Clintonov maček

Skrainosti in pretiravanj ni nikoli konec. Tokrat je na vrsti Socks, maček ameriškega predsednika Clintona. V Ameriki je 50 oseb, ki dnevno pošilja pismo Clintonovemu mačku. Ameriška Bela hiša je bila »prisiljena« poveriti osebi nalogo, da odgovarja vsakdanjim pismem. Kakšna je vsebina teh pismenih odgovorov, si ne moremo predstavljati.

Vprašujemo se, ali naj to pripisemo zdolgočasnosti, naivnosti Američanov, zabitosti, blagostanju ali neuravnovešenosti.

Pišemo o tem nezasižanem početju, ker se nam zdi čudno, da se tako malo ljudi oglašajo v naših časopisih s svojimi pripombami in mnenji, saj je dialog med bralci in časopisom izraz zrelosti, zanimanja, spremljanja dogodkov. Tudi v našem časopisu je kotiček za bralce, zato se pogostneje oglašajte.

Katoliški glas dobite v Sloveniji:

Ljubljana: na Mačkovi 6

Maribor: ul. V. Kraigerja 2

Nova Gorica: v cerkvi Kristusa Odrješnika

NAŠA ANKETA

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji

V zadnjem obdobju vsi hitimo ugotavljati, da se je slovenska narodna skupnost v Italiji znašla v povsem novih razmerah, ki terjajo od nje tudi nove oblike in prijeme pri njenem javnem nastopanju in delovanju.

Ugotavljamo nadalje in tožimo, da smo preveč razcepljeni in zaradi tega premalo uspešni pri uveljavljanju specifičnih manjšinskih pravic.

Skupno dogovarjanje v okviru tradicionalnih oblik je silno težavno in zapleteno in ne dovolj učinkovito. S tem je tesno povezano vprašanje politične odgovornosti posameznih komponent.

Zato je povsem naravno, da vse bolj prihajajo do izraza težnje po tesnejši povezavi tako na ravni manjšinskih komponent kakor tudi na ravni posameznih pripadnikov naše manjšine. Oblikujejo se že razne zamisli, kako razrešiti to vprašanje, katerega stvarno rešitev so doslej ovirali ideološki in drugi razlogi.

Uredništvo Katoliškega glasa zato odpira javno anketo o vprašanju ustreznosti organizacijskih in vsebinskih povezav med manjšinskimi silami kot neobhodno potrebnega sredstva za preživetje in učinkovitejše upiranje asimilacijskim težnjam.

Vsi, ki želite sodelovati v tej rubriki, orišite svoje zamisli in predloge in jih pošljite uredništvu za morebitno objavo.

V pošte pridejo zlasti odgovori na naslednja vprašanja:

1. Ali je po vašem mnenju še opravičljiva (do)sedanja strankarska in drugačna razcepljenost pripadnikov manjšine?

DA NE

2. Ali je potrebna večja enotnost tudi na področju kulture, prosvete, medijev?

DA NE

3. Kako si predstavljate javno nastopanje zlasti pred oblastmi?

- a) z organizacijskim poenotenjem
b) z občasnimi skupnimi delegacijami
c) z novimi oblikami predstavništva
č) _____

4. Potrebujemo večjo enotnost zgolj:

- a) zaradi trenutnih sprememb volilne zakonodaje.
b) ali je objektivno potrebna kot neobhodni pogoj za njen obstoj in nadaljnji uspešen razvoj?

5. Kako uskladite težnjo po enotnosti in pluralizmu?

Obrazložitev odgovorov _____

Razno _____

Na vprašanja pod 3., 4. in 5. odgovori z eno samo izbiro. Svoj odgovor izroči na uredništvu ali poduredništvu Katoliškega glasa ali svojemu duhovniku. Ne podpisuj se, ampak le označi letnico svojega rojstva.

Pred 25 leti je umrl Romano Guardini

1. oktobra letos je minilo točno 25 let, odkar je v Münchnu umrl Romano Guardini, eden izmed najpomembnejših krščanskih mislecev našega stoletja. Rodil se je v Veroni (1885), toda šolal se je v Nemčiji in se kasneje povsem vključil v nemški kulturni prostor. Leta 1910 je bil v Mainzu posvečen za duhovnika. Filozofsko se je oblikoval predvsem ob Platonu in sv. Avguštinu. Zanimalo ga je predvsem vprašanje človekove »eksistence«, kar je njegovo misel - v stoletju eksencializmov - močno približalo sodobnemu človeku. V letih pred in po prvi svetovni vojni je bil eden od pobudnikov nemškega mladinskega gibanja, ki je kasneje njegove sopotnike zaneslo stran od edinstva s cerkvenim učiteljstvom, je on ostal zvest Cerkvii in njenemu nauku. Bil je med glavnimi znanilci II. vatikanskega zbora in Pavel VI. mu je malo pred smrtjo (1968) po izredni poti ponudil celo kardinalski klobuk, ki pa ga zaradi starosti ni sprejel.

Napisal je vrsto duhovnih, teoloških in filozofskih knjig. Njegovo izhodišče sta bili razodetje in človekova oseba. Imel pa je tudi velik estetski okus. Najbrž je najizvirnejši del njegovega opusa prav duhovna interpretacija nekaterih klasičkov svetovne literature, npr. Hölderlina in Dostojevskega. V slovenskem prevodu je njegova najtehtnejša knjiga Svet in oseba (MD Celje 1991, spremno besedo napisal Anton Strle).

T.S.

Čestitke

9. oktobra je draga mama Jelka dopolnila 80 let. Ob tem visokem in častitljivem jubileju ji sinovi z družinami želijo še obilo srečnih let. Čestitkam se pridružujejo tudi pravnuki Sara, Matteo, Luka in Liza.

Umrl je salezijanski duhovnik Alojzij Luskar

Pokojni g. Luskar se je rodil 1. 1905. Vstopil je v salezijansko družbo in bil posvečen v duhovnika v Ljubljani 1. 1934.

Deloval je v Zagrebu, Splitu in Ljubljani. Med drugo svetovno vojno je bil v Srbiji in delil pomoč slovenskim beguncem. Ob koncu vojne se je umaknil na Koroško. Dve leti je bil v Špitalu ob Dravi in med drugim sodeloval pri ustanovitvi slovenske begunske gimnazije ter tudi učil.

Leta 1947 je dobil v upravo župnijo Kamen in v njej ostal do smrti, 46 let. Župnišče je bilo zapuščeno, gospodarska poslopja porušena. Takoj se je lotil dela. Obnovil je dve cerkvi in pokopališče okoli župnijske cerkve. Kot zvest sin sv. Janeza Bosca pa je glavno skrb posvetil mladini.

Gospodar božjega vinograda ga je odpoklical v torek, 14. septembra. Zadnje slovo pa je bilo v petek, 17. septembra. Cerkev je bila polna in tudi planota pred njo. K slovesu so prihiteli tudi številni sobratje iz Slovenije.

Zadnji čas smo na g. Luskarja na Primorskem nekoliko pozabili. Pred nekaj desetletji pa je bil večkrat pri nas za duhovne obnove in tudi pri predzadnjem misijonu. Znan je bil

po svojih stanovskih govorih. Najmu dobri Bog poplača za njegovo dolgo duhovniško delovanje.

SZ

V Bosni eni molijo za mir, drugi se streljajo

Pretekle dni je pogajalec Stoltenberg izjavil: »V Bosni je položaj takšen, da bi slabši ne mogel biti.« Kljub temu so se v Sarajevu zbrali skupni molitvi zastopniki vseh verstev v tej deželi: katoličani, pravoslavni, muslimani in judje. K molitvenemu srečanju je prišel tudi kardinal Etchegaray. Sv. oče je na sarajevskega nadškofa Vinka Pulčića naslovil posebno pismo, v katerem piše med drugim: »Želim, da bi molitveno srečanje bilo pričevanje vere in pogumnega upanja pred vsem svetom. Molitve, izrečene v Asiziju ob začetku leta, niso še premagale egoizma v prevelikem številu src, kljub temu moramo upati, da bodo napolnjena brezna sovraštva. Mednarodna skupnost in verske skupnosti spričo tolikšnih zablod ne smejo molčati v iskanju pravičnega miru.«

Berite tudi katoliški GLAS OBVESTILA

Na misijonsko nedeljo, 24.10., ob 17. uri bo v Marijinem domu v Trstu v ul. Risorta 3 nastopil ODER 90 s spevoigro K. Sierbja Svojeglavec v treh delih. Sledil bo srečolov.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu prireja v ponedeljek, 18. oktobra 1993, večer s misijonarko s. Marijo Srež, ki deluje v Indiji. Govorila bo o svojem srečanju s svetom indijske ženske. Večer, ki bo v prostorih Slovenske prosvete v ulici Donizetti 3 v Trstu, se bo začel ob 20.30.

V nedeljo, 31. oktobra 1993, ob 14.30 bo na mestnem pokopališču pri Sv. Ani vsakoletna maša za vse rajne, ki tam počivajo v pričakovanju vstajenja. Maševal in govoril bo katarski župnik g. Anton Žužek.

DAROVI

Za Marijin dom pri Sv. Ivanu: L.Š. 50.000; E.A. 10.000; Jože in Pavla Margon 100.000; Berto in Grazia Gerdol v spomin na Marijo Ciacchi-Gerdol 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Amelija in Leopold Pangos 50.000 lir namesto cvetja za pok. Stojana Žerjaka. V.G. 50.000; N.N. 100.000 lir.

Za misijone: Bole Katerina 100.000; N.N. 100.000; A.B. 30.000; M.K. 20.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah: namesto cvetja na grob pok. Vilmi Vodopivec, Slava in Anica z družino 50.000 lir.

Za popravilo stare šole: dekleta dekliškega zbora Slovenski šopek (iz blagajne) 487.500 lir.

Za potrebe otrok (Slov. Karitas): N.N. druž. in Mačkolj 500.000 lir.

Za cerkveni zbor Mačkolje: ob svoji poroki novoročenca Maura in Sandro 100.000; ob svoji poroki novoročenca Daniela in Dionisio 100.000; ob pogrebu mame Vilme Vodopivec sin Miro z družino 100.000 lir.

Za slov. misijonarje: N.N. Trst v spomin na rajne 50.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 17. do 23. okt. 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Skrivnost fantomskega vlaka«. 4. in zadnji del. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Obzornik. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Pekel«. 2. del (ponovitev). 16.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Iz Četrkovih srečanj: dr. Branko Agneletto. 9.00 Iz studia z vami: 9.45 Odrpta knjiga. Johann Wolfgang Goethe: »Trpljenje mladega Wertherja«. 10.30 Intermezzo. Robert Schumann: Kinderszenen op. 15. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: moški zbor Mirko Filej iz Gorice vodi Zdravko Klanjšček. 14.10 Otroški kotiček: »Profesor Ficko in gospod Packo«. 15.00 Panta rei. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Niti raj niti pek - Amerika.

Torek: 8.10 Svojo poslednjo voljo pri zdravi in čisti pameti izrekam. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: Višarski kvintet iz Ukev vodi Anna Maria Missoni. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: »Božanska komedija: Pekel«. 3. del.

Sreda: 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: moški zbor Fantje izpod Grmade vodi Ivo Kralj. 13.20 Na goriškem valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Tiho tiho, davno davno.

Četrtek: 8.10 Tisoč let naših prednikov. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992. Mešani zbor Gruppo Corale Tarvisio s Trbiža vodi Anna Maria Missoni. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Kulturne diagonale: Veš, poet, svoj dolg? 15.00 Slovenska lahka glasba. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Petek: 8.40 Potpuri. 9.00 Iz studia z vami: 9.15 Odrpta knjiga. 10.00 Poročila. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.45 Cecilijanka 1992: Mešani zbor Frančišek Borgia Sedej iz Števerjana vodi Tomaž Tozon. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 14.10 Otroški kotiček: »Draga babica...«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.40 Revival. 9.00 Male skrbi - veliko veselje. 10.10 Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani. 12.00 »Ta rozajanski glas« - oddaja iz Rezije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 »Ena se tebi je želja spolnila«. 16.25 Glasba za vse okuse. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Mala scena. Ernest Adamič: »Izumitelj ladijskega vijaka Josip Ressel«.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina: Italija	50.000
inozemstvo	70.000
zračna pošta	95.000

Oglaš in osmrtnice: za vsak mm višine v širini enega stolpca 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

Član

ZDRUŽENJE ITALIJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV